

Рейтинговий звіт TSCB 002-016 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	АТ «Сведбанк» (публічне)
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення рейтингу:	31.03.2006 р.
Дата оновлення рейтингу:	30.08.2011 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaAA
Прогноз:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність АТ «Сведбанк» (публічне) за 2009–2010 рр. та I півріччя 2011 року, а також внутрішню інформацію, надану Банком у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку. Дані балансу та звіту про фінансові результати наведено у Додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризується ДУЖЕ ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Знаки «+» та «-» позначають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність наявних передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтинг «5» – Найвища надійність. Банк надійний, мінімально чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних факторів. Імовірність виникнення проблем із своєчасним поверненням вкладу дуже низька.

Рейтингова історія

Історія кредитного рейтингу АТ «Сведбанк» (публічне)

Дата	31.03.06	07.12.06	06.03.07	22.03.07	21.06.07	09.07.07	10.07.07	20.09.07 – 03.09.09	12.03.10	14.03.11	30.08.11
Рівень рейтингу	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaBBB+	uaA-	uaA-	uaAA	uaAA	uaAA	uaAA	uaAA
Прогноз	стабільний	у розвитку	позитивний	позитивний	позитивний	позитивний	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження зі зміною прогнозу та внесенням до Контрольного списку	підтвердження	підвищення	підтвердження з виведенням із Контрольного списку	підвищення зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу

Історія рейтингу надійності банківських вкладів (депозитів) АТ «Сведбанк» (публічне)

Дата	24.02.09	30.08.11
Рівень рейтингу	5	5
Рейтингова дія	визначення	підтвердження

Рівень кредитного рейтингу АТ «Сведбанк» (публічне) підтримується:

- наявністю підтримки з боку основного власника – провідної шведської фінансової групи Swedbank Group;
- наявністю відносно дешевої ресурсної бази, що дає можливість утримувати конкурентні позиції на фінансовому ринку;
- диверсифікацією клієнтського депозитного портфеля;
- збалансованістю активів та пасивів за строками до погашення;
- покращенням показників капіталізації;
- ринковою позицією Банку, що зумовлено достатнім розвитком регіональної мережі та карткового бізнесу, а також значною кількістю клієнтів.

Рівень кредитного рейтингу АТ «Сведбанк» (публічне) обмежується:

- схильністю Банку до кредитного та валютного ризиків;
- суттєвим зменшенням чистого операційного доходу та низькою якістю активів;
- низькою діловою активністю та збереженням складної ситуації в окремих галузях економіки, що обмежує платоспроможний попит на кредитування та негативно впливає на фінансові показники Банку.

Основні фінансові показники

Показник	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11	01.07.11
Активи, млн. грн.	4118,46	9121,68	15984,21	13852,72	12851,87	12348,33	12325,06	12249,75	11287,79	11602,11
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	3176,92	7489,59	13864,76	10486,48	9308,38	8625,98	8142,35	7958,36	7925,61	6784,07
Кошти клієнтів, млн. грн.	2386,12	3312,52	3457,96	3168,03	2666,18	2717,29	2568,82	2382,95	2024,27	1944,82
Власний капітал, млн. грн.	567,39	837,57	2346,36	-1827,30	-1878,48	-1841,84	1450,60	1476,08	1487,51	1515,85
Доходи, млн. грн.	488,57	976,55	1832,46	3107,66	629,50	1242,16	1851,22	2406,96	460,43	827,20
Витрати, млн. грн.	475,82	960,34	1792,86	7449,90	619,20	1194,63	1793,09	2320,80	445,14	783,16
Чистий операційний дохід, млн. грн.	210,39	434,87	980,01	1719,86	379,17	733,47	1011,09	984,92	5,80	-7,21
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	13,71	13,05	70,58	-4738,29	10,30	47,52	58,13	126,15	15,29	44,04
Чистий прибуток, млн. грн.	12,75	16,21	39,60	-4342,24	10,30	47,52	58,13	86,15	15,29	44,04
Доходність активів, %	0,31	0,18	0,25	-	-	-	-	0,70	-	-
Доходність капіталу, %	2,25	1,94	1,69	-	-	-	-	5,84	-	-

Резюме

Публічне акціонерне товариство «Сведбанк» у 2007 році було придбано шведським банком Swedbank AB. Банк має значний досвід роботи на банківському ринку – з жовтня 1991 року. За профілем діяльності Банк є універсальною кредитно-фінансовою установою і може надавати весь спектр банківських послуг згідно з ліценцією НБУ.

АТ «Сведбанк» (публічне) входить до групи найбільших банків України. За розміром чистих активів станом на 1 липня 2011 року Банк належить до II групи банків та посідає 20 місце серед 176 фінансових установ.

Основним акціонером АТ «Сведбанк» (публічне) є шведський банк Swedbank AB, який входить до складу фінансової групи Swedbank Group. Наприкінці 2009 року відбулось заплановане приєднання АТ «Сведбанк Інвест» (приватне) до АТ «Сведбанк» (публічне).

Регіональна мережа Банку станом на 1 липня 2011 року охоплює всю територію України та налічує 92 відділення. Найбільше покриття мають Київська область, де розташовано Головний офіс, а також Дніпропетровська та Донецька області. З метою скорочення витрат Банк проводить оптимізацію регіональної мережі, в результаті якої протягом минулого року було закрито 64 відділення.

АТ «Сведбанк» (публічне) орієнтований на обслуговування як корпоративних клієнтів, так і фізичних осіб. Цільовими сегментами є «середній» клас приватних клієнтів, середні та малі корпоративні клієнти. Станом на 01.07.2011 р. Банк обслуговує понад 296,4 тис. клієнтів, з яких переважна більшість – фізичні особи.

Погіршення якості активів та спрямування значного обсягу коштів на формування резервів для відшкодування можливих втрат від активних операцій, призвело до від'ємного значення фінансового результату за підсумком діяльності 2009 року. Обсяг отриманих збитків удвічі перевищив обсяг статутного капіталу. Відповідно, власний капітал АТ «Сведбанк» (публічне) мав від'ємне значення. 19 серпня 2009 року на Позачергових Загальних зборах акціонерів було затверджено рішення про збільшення Статутного капіталу АТ «Сведбанк» (публічне) шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості за рахунок додаткових внесків на загальну суму 3281,8 млн. грн. У вересні 2010 року Шевченківською районною у м. Києві державною адміністрацією зареєстровано Зміни до Статуту Банку щодо збільшення обсягу статутного капіталу. Станом на 1 липня 2011 року власний капітал складає 1515,85 млн. грн., статутний капітал – 5440,93 млн. грн.

Основною складовою ресурсної бази АТ «Сведбанк» (публічне) є кошти, що залучені від основного акціонера. Клієнтські кошти, що залучені переважно на короткостроковій основі, формують менше 20% обсягу зобов'язань Банку. Протягом аналізованого періоду відбувається як поступове зменшення обсягу клієнтських коштів, так і перегрупування їх структури – зменшується частка строкових коштів (57,6% станом на 01.07.2011 р., проти 78,01% станом на 01.01.2009 р.). Значним є обсяг коштів, залучених в іноземній валюті (більше ніж

48%). Зважаючи на вагому частку коштів фізичних осіб, клієнтський депозитний портфель Банку добре диверсифікований за основними вкладниками.

Пасивне сальдо за міжбанківськими операціями відносно зобов'язань є значним – 38,97% станом на 01.07.2011 р., але оскільки ресурси є довгостроковими це не чинить тиску на ліквідність Банку. АТ «Сведбанк» (публічне) повністю виконує зобов'язання перед кредиторами.

Диверсифікація коштів, залучених від корпоративних клієнтів Банку за видами економічної діяльності зберігається прийнятною.

Суттєвий обсяг міжбанківських запозичень зумовлює значну концентрацію ресурсної бази Банку за основними кредиторами. Разом з тим, зважаючи на готовність основного акціонера надалі підтримати ліквідність АТ «Сведбанк» (публічне), якість ресурсної бази є задовільною.

Основною складовою активів є клієнтський кредитний портфель, проте поступове зменшення його обсягу за умови обмежених можливостей вкладання вільних коштів через відсутність платоспроможних позичальників призвело до значного збільшення обсягу високоліквідних активів у поточному році (станом на 01.07.2011 р. перевищують чверть обсягу активів).

Система управління ризиками, створена в АТ «Сведбанк» (публічне), забезпечує виявлення, оцінку, моніторинг та контроль всіх видів ризиків на відповідних організаційних рівнях, проте посилення впливу зовнішніх чинників на фінансовий ринок та зниження ділової активності в економіці, а також значний обсяг кредитів, наданих в іноземній валюті, в умовах девальвації національної грошової одиниці призвів до погіршення платоспроможності окремих позичальників та негативно вплинув на якість активів Банку. Насамперед, погіршилася якість клієнтського кредитного портфеля та нарахованих відсотків за користування кредитними коштами. Основний приріст простроченої заборгованості за кредитами клієнтів відбувся у I півріччі 2010 року (2146,51 млн. грн.).

Працівниками юридичної служби проводиться робота щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Станом на 1 липня поточного року невирішеними залишалися більше ніж 2,5 тисяч позовів, за якими Банк є Позивачем (переважно позови щодо примусового стягнення заборгованості за кредитами) та близько 150 позовів, за якими Банк є Відповідачем (позови позичальників щодо визнання недійсними кредитних договорів та договорів застави/іпотеки/поруки та позови з інших питань), тоді як значну кількість позовів попередніх періодів було задоволено на користь Банку. Загальний обсяг позовних вимог до Банку склав 6,27 млн. грн., обсяг позовних вимог Банку – 816,75 млн. грн.

Виходячи з фінансових можливостей позичальників певний обсяг проблемної заборгованості було реструктуризовано. Юридична служба Банку проводить роботу щодо примусового стягнення проблемної заборгованості. Кредити окремих позичальників було погашено позичальниками та/або поручителями, певну суму заборгованості було відшкодовано шляхом реалізації забезпечення. Разом з тим, протягом останнього року мало місце переуступлення проблемної заборгованості

та списання за рахунок резервів, сформованих під безнадійну заборгованість. Незважаючи на зменшення обсягу простроченої заборгованості, її частка зростає (внаслідок зменшення обсягу клієнтського кредитного портфеля) та станом на 01.07.2011 р. перевищує 46%.

Частка кредитів, наданих юридичним особам, в клієнтському кредитному портфелі складає 58%. Кредитний портфель суб'єктів господарювання диверсифікований за видами економічної діяльності. Разом з тим, близько чверті портфеля сформовано кредитами, наданими підприємствами сфери торгівлі, дещо менше – підприємствами сфери будівництва. Обсяг простроченої заборгованості за кредитами підприємств зазначених видів економічної діяльності перевищив обсяг строкової заборгованості. Кредитний портфель фізичних осіб переважно сформовано кредитами на поточні потреби та іпотечними. Переважна більшість кредитів є довгостроковими та надані в іноземній валюті, що несе високі кредитні ризики і є потенційним джерелом втрат, оскільки девальвація гривні суттєво ускладнила обслуговування таких кредитів для позичальників. Реалізація зазначених ризиків відображається в значному обсязі проблемної заборгованості.

Щодо диверсифікації клієнтського кредитного портфеля за основними позичальниками слід зазначити, що протягом аналізованого періоду кредити, надані 20 найбільшим позичальникам формують 28–30% заборгованості за кредитами. Разом з тим, відносно капіталу I рівня концентрація змінюється залежно від зміни обсягу та структури регулятивного капіталу. Станом на 1 липня поточного року обсяг кредитів, наданих 20 найбільшим позичальникам відповідає 245,41% обсягу основного капіталу, проти 405,36% станом на 01.04.2010 р., що зумовлено прибутковою діяльністю фінансової установи та, відповідно, збільшенням обсягу регулятивного капіталу, у т. ч. капіталу I рівня.

Резерви для відшкодування можливих втрат від активних операцій сформовано в повному обсязі, прострочена заборгованість покривається резервами на 95,58%. За категоріями ризику «сумнівна» та «безнадійна» заборгованість перевищує половину обсягу клієнтського кредитного портфеля.

Серед забезпечення зобов'язань за кредитами, що враховується при розрахунку та формуванні резерву¹ переважають нерухоме майно та гарантія банку інвестиційного класу, проте чистий кредитний ризик перевищує половину обсягу кредитного портфеля Банку.

Портфель цінних паперів станом на 1 липня 2011 року переважно сформовано депозитними сертифікатами, емітованими НБУ та ОВДП.

Частка неробочих активів протягом аналізованого періоду мала тенденцію до збільшення та наразі є значною, що насамперед, зумовлено низькою якістю клієнтського кредитного портфеля та значним обсягом простроченої заборгованості за нарахованими доходами. Стрімке зростання зумовлено, як агресивним розвитком бізнесу в минулому, так і об'єктивними макроекономічними ускладненнями. Крім того, при об'єднанні фінансових установ до заборгованості АТ «Сведбанк» (публічне) додалась проблемна заборгованість АТ «Сведбанк Інвест» (приватне).

¹ згідно з формою статистичної звітності №604

Активи та пасиви станом на 01.07.2011 р. збалансовано за строками до погашення. Значення показника швидкої ліквідності, який характеризує здатність розраховуватись за поточними зобов'язаннями, є високим.

Погіршення якості активів та, відповідно спрямування значного обсягу коштів на формування резервів для відшкодування можливих втрат від активних операцій стало основною причиною збиткової діяльності Банку за підсумком 2009 року. Незважаючи на зменшення обсягу чистого операційного доходу від основної діяльності та зростання обсягу інших операційних витрат у минулому році порівняно з 2009 роком, зменшення обсягу загальних адміністративних витрат дозволило утримати ефективність діяльності на високому рівні. Певною мірою прибуткова діяльність Банку була зумовлена наявністю відносно дешевих ресурсів, що залучаються від основного акціонера.

За підсумком I півріччя 2011 року порівняно з аналогічним періодом минулого року обсяг чистого операційного доходу від основної діяльності зменшився майже на 29% (обсяг чистого процентного доходу зменшився в 1,82 рази), обсяг загальних адміністративних витрат – більше ніж на 8%. Разом з тим, обсяг інших операційних витрат, зумовлених переуступленням проблемної заборгованості з дисконтом третім особам є значним. Прибуток Банку за підсумком I півріччя 2011 року склав 44,04 млн. грн., обсяг резервів для відшкодування можливих втрат від активних операцій було зменшено на 220,37 млн. грн.

Банк дотримується економічних нормативів, встановлених НБУ. Перевищення ліміту довгої відкритої валютної позиції погоджено з НБУ. Угода, укладена між НБУ та АТ «Сведбанк» (публічне) передбачає індивідуальний графік входження в норматив. Наразі Банк дотримується графіка.

Бізнес-планом АТ «Сведбанк» (публічне) на 2011 рік передбачено: продовження активної роботи по зменшенню частки негативно-класифікованих активів – співпраця з клієнтами, що мають проблемну заборгованість, проведення реструктуризації, реалізація схем погашення проблемних кредитів за рахунок реалізації заставного майна, тощо, що в результаті призведе до розформування сформованих раніше резервів та підвищення прибутковості Банку; нове кредитування здійснювати з клієнтами з гарною кредитною історією, стабільним фінансовим станом та надійною репутацією, як в сегментах середнього і малого бізнесу, так і з крупними підприємствами; обсяги клієнтських коштів утримувати на стабільному рівні, пропонуючи відсоткові ставки по депозитах на рівні не вище середнього по ринку, зміщуючи акцент із залучень строкових коштів на збільшення залишків на поточних рахунках; збільшення частки непроцентних доходів в загальних операційних доходах банку шляхом підвищення комісійних доходів та доходів від торгівельних операцій; поступове зменшення долі коштів, залучених від основного акціонера у загальній структурі зобов'язань; підвищення рівня капіталізації за рахунок прибуткової діяльності фінансової установи.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг АТ «Сведбанк» (публічне) підтверджено на рівні uaAA прогноз змінено на «стабільний», рейтинг надійності банківських вкладів (деPOSITIV) підтверджено на рівні «5».

Додатки

Дані балансу АТ «Сведбанк» (публічне), млн. грн.

Показник	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11	01.07.11
Активи										
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	203,92	677,95	489,14	489,14	548,75	538,62	682,03	469,49	414,23	407,75
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	20,00	20,72	235,13	233,12	8,23	250,00	444,36	447,51	445,55	447,37
Кошти в інших банках	634,08	846,63	551,95	341,39	212,36	190,17	522,57	1768,63	1942,72	2842,27
Кредити клієнтам	2879,54	6 923,44	13999,42	16894,78	16288,61	15588,70	14823,88	13594,67	12299,60	11486,17
Цінні папери	64,70	119,24	55,38	152,30	148,78	145,67	143,99	32,89	31,20	21,90
Довгострокові вкладення	412,39	691,87	1116,44	862,73	842,28	836,19	832,20	583,41	566,84	570,67
Нараховані доходи	46,48	113,04	234,20	1259,16	1486,89	1734,78	1883,69	1876,12	746,22	857,12
Резерви	-175,93	-339,96	-871,36	-7047,18	-7330,24	-7576,86	-7749,43	-7380,16	-5982,76	-5902,70
Інші активи	37,87	68,75	173,91	667,29	646,21	641,05	741,76	857,19	824,18	871,56
Разом активів	4123,03	9 121,68	15984,21	13852,72	12851,87	12348,33	12325,06	12249,75	11287,79	11602,11
Зобов'язання										
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	113,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	939,56	3599,39	7944,77	7090,25	6660,26	6115,90	6346,62	6852,52	6220,08	6772,88
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	23,19	6,25	10,18	12,57	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,02
Кошти суб'єктів господарювання	1079,80	2007,34	1992,68	1205,38	786,73	779,26	762,66	739,86	614,73	689,40
Кошти фізичних осіб	1283,13	1298,94	1455,10	1950,07	1879,45	1937,98	1806,16	1643,09	1409,54	1255,40
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	56,11	507,65	1111,57	672,42	666,28	665,49	553,87	1,81	0,00	0,00
Боргові цінні папери	15,10	475,12	0,08	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	90,00	241,39	806,96	1220,11	1210,94	1208,19	1209,18	1216,55	1216,29	1218,17
Нараховані витрати	35,40	47,74	64,17	96,84	92,97	76,05	80,21	74,75	52,35	37,19
Інші зобов'язання	28,77	100,30	138,64	3432,30	3433,73	3407,24	115,76	245,09	287,30	113,20
Разом зобов'язань	3551,07	8284,11	13637,85	15680,03	14730,35	14190,16	10874,46	10773,67	9800,28	10086,25
Власний капітал										
Сплачений статутний капітал	482,60	735,10	2159,10	2159,10	2159,10	2159,10	5440,93	5440,93	5440,93	5440,93
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	24,90	47,04	63,25	301,54	301,54	13,46	13,46	13,46	13,46	4,13
Результат минулих років	9,40	0,00	0,00	0,00	-4399,71	-4111,62	-4111,62	-4111,62	-4030,72	-4021,39
Результати переоцінки	37,75	39,22	84,41	54,29	50,28	49,70	49,70	47,16	48,56	48,15
Фінансовий результат поточного року	17,32	16,21	39,60	-4342,24	10,30	47,52	58,13	86,15	15,29	44,04
Всього власний капітал	571,97	837,57	2346,36	-1827,30	-1878,48	-1841,84	1450,60	1476,08	1487,51	1515,85

Дані звіту про фінансові результати АТ «Сведбанк» (публічне), млн. грн.

Показник	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.04.10	01.07.10	01.10.10	01.01.11	01.04.11	01.07.11
Доходи										
Процентні доходи	353,07	771,15	1 429,98	2860,04	612,08	1194,81	1743,72	2243,80	402,18	680,00
Комісійні доходи	90,25	129,29	164,42	167,38	30,54	63,44	96,85	128,35	26,01	86,83
Результат від торговельних операцій	11,31	22,60	214,40	44,70	-23,46	-36,64	-19,35	3,87	22,07	38,60
Інші операційні доходи	35,07	51,56	15,67	25,47	7,92	15,25	21,67	12,08	7,09	13,47
Інші доходи	1,13	1,91	7,97	10,07	2,42	5,31	8,33	18,85	3,08	8,31
Повернення списаних активів	2,32	0,04	0,02	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Разом доходів	493,14	976,55	1832,46	3107,66	629,50	1242,16	1851,22	2406,96	460,43	827,20
Витрати										
Процентні витрати	237,92	425,70	694,39	1162,86	222,58	432,40	629,68	813,70	143,13	262,67
Комісійні витрати	5,15	12,44	15,69	19,96	3,91	31,77	40,25	52,26	2,35	4,77
Інші операційні витрати	36,24	101,58	134,38	194,90	21,42	39,21	161,87	537,22	306,07	558,66
Загальні адміністративні витрати	140,06	259,51	384,62	644,63	100,05	193,67	287,52	418,67	91,05	177,42
Відрахування в резерви	55,49	164,26	532,80	5823,59	271,24	497,58	673,77	458,96	-97,46	-220,37
Податок на прибуток	0,96	-3,15	30,98	-396,05	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	0,00
Разом витрат	475,82	960,34	1792,86	7449,90	619,20	1194,63	1793,09	2320,80	445,14	783,16
Фінансовий результат	17,32	16,21	39,60	-4342,24	10,30	47,52	58,13	86,15	15,29	44,04